EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 5.12.2023.
COM(2023) 758 final

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI,

kas sniegts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regulas (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievešanu un importu 14. panta 3. punktu

Satura rādītājs

1. IEVADS 3
2. SASNIEDZAMIE MĒRĶI 4
3. PROJEKTA ARHITEKTŪRA UN PLĀNOŠANAS PIEEJA 5
   1. posms – koncepcijas izstrāde: 5
   2. posms – sistēmas izstrāde 5
   3. posms – izvēršana un darbība 5
4. PROGRESA PĀRSKATS 6
   Projekta izstrāde 6
   Metodoloģija: KPI sistēmas ieviešanai izmantotā pieeja 6
   Augsta līmeņa plānošana 6
   Izmaiņu pieprasījumi (IP) 7
   Ārējās sinerģijas 7
   Iekšējā sadarbība 7
   Darbs ar projekta grupu jautājumos par kultūras priekšmetu digitalizāciju 8
5. KAVĒJUMU RISKI 9
   1. risks. Darbinieku piešķiršana 9
   2. risks. ES vienloga vide muitas jomā un vispārējās muitas IT izstrādes prioritātes 9
   Risku mazināšanas darbības 9
6. SECINĀJUMI 9

I PIELIKUMS. DAUDZGADU STRATĒĢISKAIS PLĀNS 11

II PIELIKUMS. GALVENO PROJEKTA POSMU UN SVARĪGĀKO STARPPOSMA MĒRĶU GRAFIKS 13

GLOSĀRIJS

Ekonomiskais pamatojums	Dokuments, kas sniedz IT projekta pamatojumu un nosaka tā budžeta vajadzības.
Redzējuma dokuments	Redzējuma dokumentā sīki izklāsta pieņēmumus, kas minēti ekonomiskā pamatojuma dokumentā. Dokumenta rakstīšanas laikā tas reģistrē sistēmas īpašnieka / sistēmas piegādātāja partnerību un izpratni par sistēmu.
KPI sistēma	Kultūras priekšmetu importa sistēma — centralizēta elektroniskā sistēma kultūras priekšmetu importam.
TRACES	Tirdzniecības kontroles un ekspertu sistēma — Eiropas Komisijas daudzvalodu tiešsaistes platforma sanitārajai un fitosanitārajai sertifikācijai.
EU CSW-CERTEX	ES muitas vienloga sertifikātu apmaiņas sistēma.
DFS	Daudzgadu finanšu shēma; ES ilgtermiņa budžets, kas ir spēkā no 2021. līdz 2027. gadam.
DPM	Darbības procesa modelis — lietojumprogrammas līmeņa darbības procesa modelis apraksta visu darbības procesu un lietojumprogrammas informācijas plūsmu, aizpildot sistēmas darbības procesa modeli, kas izveidots posmā "Sistēmas specifikācija", lai ņemtu vērā pašas lietojumprogrammas vajadzības.
***BAC* dokuments**	Darbības pieņemšanas kritēriju dokuments

1. IEVADS

Eiropas Parlamenta un Padomes 2019. gada 17. aprīļa Regulas (ES) 2019/880[1] par kultūras priekšmetu ievešanu un importu (turpmāk — ”regula”) mērķis ir novērst kultūras priekšmetu nelikumīgu tirdzniecību, it sevišķi gadījumos, kad šāda tirdzniecība palīdz finansēt teroristiskas darbības, un aizliegt tādu kultūras priekšmetu importu Savienības muitas teritorijā, kas ir nelikumīgi eksportēti no trešām valstīm.

Minētā regula paredz, ka tad, ja importē noteiktus kultūras priekšmetus, ko uzskata par sevišķi apdraudētu kultūras mantojumu (proti, arheoloģiskie priekšmeti un sadalītu pieminekļu daļas), ir vajadzīgas importa licences, savukārt tad, ja importē citus kultūras priekšmetus, kurus neuzskata par tik apdraudētiem, ir vajadzīgi importētāja apliecinājumi, un nodrošina, ka šādiem priekšmetiem, tos importējot Savienībā, piemēro vienotas kontroles. Importējot noteiktus kultūras priekšmetus, kas paredzēti īpašai izmantošanai (izglītībai, zinātnei vai saistībā ar pētniecību), to imports ir atbrīvots no šīm prasībām par dokumentiem.

Importētāju pienākums iegūt importa licenci vai sagatavot un iesniegt muitā importētāja apliecinājumu būs spēkā tikai no datuma, kad sāks darboties centralizēta elektroniskā sistēma (KPI sistēma).

KPI sistēma kalpos ne tikai par līdzekli, ar ko uzņēmēji varētu veikt formalitātes, bet arī par līdzekli, kur uzglabāt informāciju un kur dalībvalstu pārvaldes iestādēm, kuras atbild par regulas īstenošanu (muitas dienesti un kultūras iestādes), apmainīties ar to.

KPI sistēmas darbība ir atkarīga no ES vienloga vides muitas jomā, kas izveidota ar Regulu (ES) 2022/2399[2], kura nodrošina juridisko pamatu ES muitas vienloga sertifikātu apmaiņas sistēmas (*EU CSW-CERTEX*) darbībai.

EU CSW-CERTEX ir ES vienloga vides centrālais komponents, un to ir izstrādājusi Komisija, lai savienotu valstu vienloga vides muitas jomā ar Savienības sistēmām vai datubāzēm, kas pārvalda nemuitas prasības, lai visas attiecīgās iestādes varētu piekļūt attiecīgajiem datiem un vieglāk sadarboties robežpārbaudēs.

Kad regula stājusies spēkā, ik pēc 12 mēnešiem un līdz laikam, kad KPI sistēma sāk darboties, Komisijai ir jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums par progresu, kas gūts šīs elektroniskās sistēmas izveidē.

Komisijas pirmajā gada progresa ziņojumā[3] ir aprakstītas Komisijas dienestu veiktās darbības pirmajā gadā pēc regulas stāšanās spēkā, proti: a) sagatavošanās darbs, kas veikts, lai pieņemtu vajadzīgos īstenošanas noteikumus, un b) apspriešanās ar dalībvalstīm ar kultūras priekšmetiem saistīto muitas lietu ekspertu grupā un projekta grupā jautājumos par kultūras priekšmetu importu.

Komisijas otrajā gada progresa ziņojumā[4] sniegts pārskats par progresu, kas gūts, pieņemot Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2021/1079[5] un īstenojot KPI projekta 1. posmu

[1] OV L 151, 7.6.2019., 1.–14. lpp.

[2] Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2399 (2022. gada 23. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā un groza Regulu (ES) Nr. 952/2013 (OV L 317, 9.12.2022., 1.-23. lpp.).

[3] COM(2020) 342 final

[4] COM(2021) 358 final

“Koncepcijas izstrāde”, kā arī šajā nolūkā izveidotās projekta grupas veikto darbu un ekonomiskā pamatojuma un redzējuma dokumenta virzību KPI projektā.

Komisijas trešais gada progresa ziņojums[6] attiecās uz šādiem jautājumiem:

a) KPI sistēmas darbības procesa modeļu paketes pirmās versijas pabeigšana. Izstrādes posmā būs nepieciešami paketes papildu atjauninājumi;

b) darbības pieņemšanas kritēriju (*BAC*) dokumenta, kurā aprakstīti visi testa scenāriji, kas nepieciešami, lai vispusīgi pārbaudītu darbības vajadzības un funkcionālās vajadzības KPI sistēmai, kas nodrošinātu, ka ar to var īstenot visas identificētās darbības vajadzības, pabeigšana;

c) lietotājstāstu izveide un to saskaņošana ar *BAC*, pārbaudot informāciju, kas vajadzīga izstrādātājiem, lai novērtētu un ieviestu vajadzību izpildei nepieciešamās funkcijas.

Šis ceturtais gada progresa ziņojums aptver laikposmu no 2022. gada jūlija līdz 2023. gada jūnijam. Lai nodrošinātu pilnīgumu, ziņojumā īsumā minēti arī sasniedzamie mērķi, projekta arhitektūra un plānošanas pieeja, kas ir sīki aprakstīti iepriekšējos progresa ziņojumos. Kopējais sasniegtā progresa novērtējums un konstatētie kavējumu riski ir apkopoti šā ziņojuma secinājumu iedaļā.

2. SASNIEDZAMIE MĒRĶI

KPI sistēmai ir jāsāk darboties ne vēlāk kā 2025. gada 28. jūnijā, jo no šā datuma visiem uzņēmējiem būs obligāti jāsaņem importa licences vai jāiesniedz muitā importētāja apliecinājumi ar šīs elektroniskās sistēmas starpniecību, lai varētu Savienībā likumīgi importēt[7] noteiktas kultūras priekšmetu kategorijas.

Pēc Komisijas Īstenošanas regulas (ES) 2021/1079 pieņemšanas 2021. gada jūnijā un redzējuma dokumenta apstiprināšanas 2022. gada otrajā ceturksnī sākās KPI sistēmas izstrādes posms. Tas aptvers aptuveni divus gadus, un pēc tā sāksies trešais posms. Trešajā posmā KPI sistēma tiks savstarpēji savienota ar *EU CSW-CERTEX*, lai starp dalībvalstu muitas sistēmām nodrošinātu apmaiņu ar dokumentiem. Vienlaikus tiks organizētas apmācības, lai to pārvaldes iestādes iepazīstinātu ar KPI sistēmas darbības funkcijām.

Paralēli citām Komisijas darbībām muitas jomā projekts par kultūras priekšmetu importu tiek detalizēti plānots arī 2019. gada e-muitas daudzgadu stratēģiskā plāna pārskatīšanas (*MASP-C rev.* 2019) ietvaros[8]. Šā ziņojuma I pielikumā ir iekļauts projekta par kultūras priekšmetu importu plāna izraksts no *MASP-C rev.* 2019 (1. tabula). Paredzams, ka *MASP-C* tiks pārskatīts līdz 2023. gada beigām, un tajā brīdī projekta dokumentācija tiks atjaunināta, lai atspoguļotu faktisko progresu projektā.

---

[5] Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2021/1079 (2021. gada 24. jūnijs), ar kuru paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/880 par kultūras priekšmetu ievešanu un importu (OV L 234, 2.7.2021., 67. lpp.).

[6] COM(2022) 580 final

[7] Regulā ar terminu “imports” apzīmēta šādu muitas procedūru piemērošanu precēm: laišana brīvā apgrozībā; uzglabāšana muitas noliktavās vai brīvajās zonās; pagaidu ievešana un galapatēriņš, ietverot ievešanu pārstrādei.

[8] Sk. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

Kā paskaidrots iepriekš, projekts par kultūras priekšmetu importu daļēji tiek izstrādāts arī ES vienloga vidē muitas jomā, kur *CERTEX* ir svarīgs komponents. Šā ziņojuma I pielikumā ir iekļauts arī *EU CSW-CERTEX rev.* 2019 plāna izraksts no *MASP-C Fiche* 1.13. (2. tabula).

3. PROJEKTA ARHITEKTŪRA UN PLĀNOŠANAS PIEEJA

Kā tas analītiski izskaidrots pirmajā gada progresa ziņojumā, projekta arhitektūra balstās uz *MASP-C rev.* 2019 un tā pielikumos noteikto metodiku, ietverot pārvaldības sistēmu[9], ES muitas darbību procesu modelēšanas politiku[10] un IT stratēģiju[11]. II pielikumā ir sniegts vispusīgs ceļvedis ar galvenajiem projekta posmiem un svarīgākajiem starpposma mērķiem.

Lai gan projekts vienlaikus norisinās vairākos līmeņos, teorētiski to var sadalīt trīs galvenajos posmos.

1. posms – koncepcijas izstrāde: Vispirms tiek sagatavots ekonomiskais pamatojums, kas sniedz projekta pamatojumu un nosaka budžeta vajadzības. Tad tiek izstrādāts 3. līmenis (lietotāja vajadzību DPM) un 4. līmenis (funkcionālo vajadzību DPM), lai sniegtu darbības procesu vizuālu attēlojumu un noteiktu detalizētas funkcionālās vajadzības, kas garantētu, ka paredzētā operatīvā IT sistēma darbosies, kā noteikts tiesību aktos. Pēc tam tiek izstrādāts redzējuma dokuments, kurā sniegta sīkāka informācija par projekta definīciju attiecībā uz arhitektūru, izmaksām, termiņu un risku, kā arī informācija, piemēram, par starpposma mērķiem, mērķrādītājiem un projekta organizāciju. Šie dokumenti atspoguļo diskusijas un īstenošanas akta saturu, ko izstrādā Komisija.

2. posms – sistēmas izstrāde. Pamatojoties uz īstenošanas akta noteikumiem, lietotāju vajadzībām un sistēmas funkcionālajām specifikācijām, tiek izstrādātas tehniskās specifikācijas par sistēmas uzbūvi. Tehniskās specifikācijas ietver šādus elementus: izmantojamā arhitektūra, paziņojumi, ko iesniedz uzņēmēji (ekonomikas dalībnieki), saskarnes ar citām sistēmām, testēšanas plāni utt.

Kad sistēmas projekts konceptuālā ziņā ir gatavs un ir sasniegti 1. tabulas mērķrādītāji, kā arī 1. un 3. starpposma mērķis (sk. I pielikumu), sākas padziļinātāks darbs, ņemot vērā tehniskākus aspektus lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikāciju un tehnisko sistēmas specifikāciju dokumentos, kuri konkretizē ekonomisko pamatojumu (sagatavots 1. posmā) un redzējuma dokumentu (sagatavots 2. posmā). KPI sistēma ir jāintegrē esošajā *TRACES* platformā, un tādējādi zināmā mērā atkārtoti jāizmanto esošās specifikācijas, arhitektūra, paziņojumi un saskarne.

3. posms – izvēršana un darbība. Sākas faktiskais IT izstrādes posms (izstrādes posms), kam seko pārejas posms, kurā agrākās KPI sistēmas versijas pakāpeniski tiks piemērotas dažādām lietotāju grupām un tiks veiktas pārbaudes, lai nodrošinātu, ka līdz 2025. gada 28. jūnijam uzņēmēji un kompetentās iestādes ir spējīgi un labi apmācīti izmantot sistēmu. Pēc tam sekos sešu mēnešu pēcieviešanas periods, kura gaitā sistēmu pielāgos, lai nodrošinātu visas darbības vajadzības, kas varētu atklāties tikai pēc tam, kad IT sistēmas izmantošana kļūs obligāta, un lai nodrošinātu tās netraucētu darbību.

[9] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf.
[10] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf.
[11] https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf.

Jāatzīmē, ka KPI sistēma **līdz 2025. gada 3. martam** pēc regulas par ES vienloga vidi muitas jomā[12] pieņemšanas tiks savstarpēji savienota ar dalībvalstu muitas administrācijām ar *EU CSW-CERTEX* starpniecību, lai muitai būtu iespējams automātiski kontrolēt dokumentus, kas izdoti kultūras priekšmetu importam. Šai darbībai būs nepieciešama atbilstības pārbaude.

4. PROGRESA PĀRSKATS

Projekta izstrāde
Tehniskās darbības pārskata periodā noritēja labi. No 2022. gada otrā ceturkšņa ir sākusies KPI sistēmas izstrāde, kur pirmie iekšējie laidieni attiecas uz vispārīgo funkcionālo infrastruktūru (piem., atbalsta vienības, atsauces dati, lietotāji, lomas, meklēšanas indeksi u. c.), kā arī galvenajām darbplūsmām (piem., darbplūsmas saistībā ar importam nepieciešamo veidlapu reģistrāciju/iesniegšanu, darbplūsmas saistība ar versiju saglabāšanu utt.).

Ņemot vērā to, ka pirmie rezultāti jau ir pieejami, Komisija projektu grupai veica trīs plašus demonstrējumus, lai prezentētu sistēmu iesaistītajām dalībvalstīm. Lai gan centieni bija vērsti uz to, lai pamatfunkcijas attiecinātu uz pilnīgām pārvaldības spējām, uzmanība tika pievērsta arī tādu jaunu funkcionālu konceptu definēšanai kā sekojoši importa atvieglojumi, pieteikšanās licencei, kas aptver vairākus objektus, licences pieteikuma sadalīšana vai KPI trešo valstu likumu apkopojuma funkcija.

Turklāt no 2023. gada pirmā ceturkšņa ir sāktas operatīvās darbības *EU CSW-CERTEX* integrācijai, lai importa licences vai importētāja apliecinājumi muitai būtu pieejami ar *EU CSW-CERTEX* starpniecību līdz 2025. gada sākumam saskaņā ar grafiku KPI sistēmas darbības uzsākšanai.

Metodoloģija: KPI sistēmas ieviešanai izmantotā pieeja
KPI ieviešanai izmantotajā metodoloģiskajā pieejā ir apvienotas dažādu Komisijas dienestu metodikas un prakses koncepcijas izveides, kvalitātes nodrošināšanas, izstrādes un izvēršanas jomā. Šajā kontekstā regulārās iekšējās sanāksmes un demonstrācijas sesijas ļauj apspriest un ieviest reālas funkcijas, izvairoties no pārāk sarežģītiem maketiem. Adaptīvā plānošana ļauj elastīgā veidā ātrāk reaģēt uz gaidām un izmaiņām. Lai saņemtu pienācīgu atgriezenisko saiti no nozares un pienācīgi ieviestu sistēmu, tiks brīvprātīgi iesaistītas dalībvalstis, tiklīdz būs pieejama testa versija. No 2023. gada ceturtā ceturkšņa testa vide būs pieejama no ārpuses, izmantojot vispārīgus apmācības profilus.

Augsta līmeņa plānošana
KPI funkcijas ir klasificētas dažādās kategorijās, kā parādīts tālāk:

a) "KPI pamatfunkcijas ar esošo bāzi sistēmā *TRACES*" — būtiskas funkcijas, kurās esošā funkcionalitāte tiks izmantota atkārtoti;

[12] Pēc gandrīz 10 gadus ilgušiem izmēģinājuma projektiem un gandrīz četru gadu ilgas sagatavošanās un sarunām regula, ar ko izveido ES vienloga vidi muitas jomā, 2022. gada decembrī tika ieviesta ES tiesību aktos, nodrošinot jaunu tiesisko regulējumu, lai uzlabotu informācijas apmaiņu un digitālo sadarbību starp muitas administrācijām un citām valdības iestādēm.

b) “KPI pamatfunkcijas bez esošās bāzes sistēmā *TRACES*” — būtiskas funkcijas, kas jāveido no jauna;

c) “KPI funkcijas, kas nav pamatfunkcijas” — svarīgas, bet ne būtiskas funkcijas;

d) “ārējie savienojumi” — funkcijas, kas balstās uz ārēju ievadi;

e) “ārpus darbības jomas” — elementi nav paredzēti pirmajai KPI sistēmas versijai (piemēram, mākslīgais intelekts);

pieejamības novērtējums pa ceturkšņiem ir norādīts tālāk tabulā. Pašlaik darbs ir sadalīts 8 laidienos laikposmā no 2022. gada otrā ceturkšņa līdz 2024. gada otrajam ceturksnim, ievērojot prasību, ka šī struktūra tiek nepārtraukti pilnveidota un optimizēta.

Augsta līmeņa pārskats par pieejamības mērķiem												
Kategorija	2022.g.				2023.g.				2024.g.			
	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.	1.cet.	2.cet.	3.cet.	4.cet.
A – pamatfunkcijas, *TRACES* atkārtota izmantošana												
B – pamatfunkcijas, jauna izstrāde												
C – nav pamatfunkcijas												
D – ārējie savienojumi												

1. tabula. Augsta līmeņa pārskats par pieejamības mērķiem

Izmaiņu pieprasījumi (IP)

Saskaņā ar pārmaiņu vadības procesu, ja tiek konstatētas izmaiņas, tās reģistrē izmaiņu pieprasījumu (IP) sarakstā. Kamēr notiek izstrādes darbības un iekšējās diskusijas, ir noteiktas vairākas izmaiņas, kas jāievieš KPI 2.–4. līmeņa DPM. Tāpēc DPM un *BAC* dokuments tiek atjaunināts, lai atspoguļotu jaunāko statusu, ņemot vērā grozījumus. Dalībvalstis tiek informētas par izmaiņām, tomēr pagaidām izmaiņas tās neietekmē.

Ārējās sinerģijas

Pārskata periodā Komisija ir cieši sadarbojusies ar starptautiskām organizācijām, piemēram, Starptautisko muzeju padomi (*ICOM*), lai nodrošinātu, ka sistēmā ir iekļauti riska pārvaldības elementi, jo īpaši no *ICOM* sarkanajiem sarakstiem[13] un *Unesco*. Turklāt tika izpētīti citi instrumenti, ko *ICOM* izmanto kultūras mantojuma aizsardzībai (t. i., priekšmeta ID[14], novērošanas centrs[15] utt.), lai apkarotu nelikumīgu tirdzniecību.

Iekšējā sadarbība

Komisijas dienesti, kas atbild par muitu un veselību, īsteno plašu sadarbību, turklāt šie dienesti ir atbildīgi par vairākām savstarpēji cieši saistītām politikas jomām. Dienesti ir vienojušies par sadarbības operatīvo satvaru, un pārskata periodā tas ir vēl vairāk uzlabots, veicot nepārtrauktu uzraudzību.

[13] https://icom.museum/en/resources/red-lists/.
[14] https://icom.museum/en/resources/standards-guidelines/objectid/.
[15] https://www.obs-traffic.museum/.

Darbs ar projekta grupu jautājumos par kultūras priekšmetu digitalizāciju

Komisija ir izveidojusi Muitas projekta grupu jautājumos par kultūras priekšmetu digitalizāciju[16], kas darbojas kā diskusiju forums dalībvalstu muitas administrāciju un kompetento (kultūras) iestāžu ekspertiem ar pieredzi licencēšanas formalitāšu kārtošanā kultūras mantojuma lietās, jo īpaši digitālā veidā. Grupa sniedza atbalstu īstenošanas akta sagatavošanā un palīdz Komisijas dienestiem noteikt parametrus un izstrādāt kritērijus KPI sistēmas funkcionālajām specifikācijām.

Projekta grupā[17] ir delegāti no 15 dalībvalstīm (AT, BE, BG, DK, DE, EE, EL, ES, FR, HU, IT, LV, PT un RO), kuri līdz šim ir tikušies 20 reizes (sešas reizes pārskata periodā no 29.6.2022. līdz 28.6.2023.).

Šajā pārskata periodā projekta grupa galvenokārt izskatīja šādus jautājumus un sniedza speciālās zināšanas un atziņas par tiem:

- vadlīnijas kompetentajām iestādēm to subjektu reģistrācijas validēšanai KPI sistēmā, kuri var izmantot atbrīvojumus no licencēšanas vai apliecinājuma prasībām attiecībā uz pagaidu importu, kam ir izglītības, zinātnes vai pētniecības mērķis. Paraugprakses dokumentu izstrāde, lai nodrošinātu, ka visas dalībvalstu kompetentās iestādes izmanto vienus un tos pašus vērtēšanas kritērijus šādu reģistrāciju validēšanai;
- izpratne par dalībvalstu kompetento iestāžu administratīvo struktūru un tās saskaņošana ar KPI un *TRACES* sistēmu konfigurāciju un koncepcijām, lai licenču pieteikumus katru reizi nosūtītu attiecīgajai kompetentajai iestādei;
- importētājiem piedāvāto atvieglojumu optimizēšana KPI sistēmā gadījumos, kad iepriekš licencēts kultūras priekšmets vēlāk tiek importēts;
- ciešā sadarbībā ar projekta grupas dalībniekiem ir izstrādāts paraugs bibliotēkas profilam, lai KPI sistēmā izveidotu trešo valstu likumu bibliotēkas elementu, kura mērķis ir palīdzēt kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un importētājiem noteikt, vai pastāv eksporta sertifikācijas prasība vai eksporta aizliegums trešās valstīs;
- kā KPI sistēmā apstrādāt importa licenču pieteikumus, kas attiecas uz vairāku kultūras priekšmetu sūtījumiem; kā ņemt vērā kompetento iestāžu praktisko pieredzi saistībā ar eksporta licencēm saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 116/2009;
- ideju ģenerēšana par visefektīvāko un lietderīgāko veidu, kā organizēt darbplūsmu attiecībā uz vairāku priekšmetu importa licences pieteikumu, ja kompetentā iestāde plāno piešķirt licenci dažiem priekšmetiem, bet noraidīt pieteikumu attiecībā uz pārējiem objektiem;
- saistībā ar brīvā teksta lauku samazināšanu importa licences un importētāja apliecinājuma veidnēs notika apspriešanās ar dalībniekiem par vērtību sarakstu izveidi, lai uzlabotu statistikas datu vākšanu.

Turklāt, tā kā sistēmai tika izveidotas un pievienotas jaunas funkcijas, pārskata periodā KPI izstrādātāju komanda sniedza grupai trīs demonstrējumus, lai saņemtu atsauksmes par jauno funkciju ieviešanu.

[16] Projekta grupa jautājumos par kultūras priekšmetu digitalizāciju darbojas kā diskusiju platforma, kurā sanāk kopā eksperti no valstu muitas administrācijām un kompetentajām (kultūras) iestādēm ar pieredzi licencēšanas formalitāšu kārtošanā kultūras mantojuma jomā, jo īpaši digitālā veidā, lai sniegtu atbalstu ar KPI sistēmas izstrādi saistītajās darbībās.

[17] Sīkāka informācija par projekta grupas pilnvarām un darbu ir atrodama Komisijas pirmajā progresa ziņojumā COM(2020) 342 final.

5. KAVĒJUMU RISKI

1. risks. Darbinieku piešķiršana
Komisijas sākotnējā priekšlikumā nebija paredzēta IT sistēmas izstrāde. Tādējādi tai nebija iedalīti resursi. Tomēr sarunu laikā un pēc likumdevēju pieprasījuma regulā tika iekļauta KPI sistēmas izstrāde, kas nozīmēja, ka ir vajadzīgi tolaik neparedzēti papildu līdzekļi. Galīgajos politikas trialogos 2018. gada decembrī tika aplēsts, ka šā sešu gadu projekta vajadzības attiecībā uz IT izstrādes personālu atbilst divām pilnas slodzes administratora amata vietām. Tomēr no 2020. gada jūlija vidus bija iespējams piešķirt tikai vienu pilnas slodzes administratora amata vietu.

2. risks. ES vienloga vide muitas jomā un vispārējās muitas IT izstrādes prioritātes
Lai apmainītos ar informāciju ar valstu vienloga vidēm muitas jomā, KPI sistēma ir savstarpēji atkarīga no *EU CSW-CERTEX* — ES vienloga vides muitas jomā pamatkomponenta — pareizas īstenošanas. Riski galvenokārt ir dalībvalstu pusē un ir saistīti ar ierobežotiem resursiem, projektu un to integrācijas sarežģītību, līgumiskiem jautājumiem, kā arī ar iespējamiem iepirkuma un finansēšanas jautājumiem. Šie riski ir jāņem vērā dalībvalstu vispārējo IT darbību kontekstā, jo īpaši saistībā ar SMK IT projektiem (piemēram, importa sistēmām), kas netieši ietekmē KPI vispārējo īstenošanu. Dažas dalībvalstis ir saskārušās ar papildu problēmām resursu jomā saistībā ar karu Ukrainā. Lai risinātu finansēšanas jautājumus, Komisija ir veicinājusi attiecīgo instrumentu, tostarp tehniskā atbalsta instrumenta (TAI), izmantošanu.

Risku mazināšanas darbības
Riski ir paziņoti iekšēji.

6. SECINĀJUMI

Galvenās KPI sistēmas izstrādes darbības, kas veiktas periodā, uz kuru attiecas šis ceturtais progresa ziņojums, var apkopot šādi:

- ir sākusies KPI sistēmas izstrāde, un jau ir redzami pirmie pamata rezultāti. KPI pamatfunkcijas, piemēram, dokumentu izveide, versiju saglabāšana un dokumentu iesniegšana vai reģistrācija attiecībā uz visu veidu kultūras priekšmetiem, jau darbojas;
- tagad galvenā uzmanība tiek pievērsta šo pamatfunkciju attiecināšanai uz sistēmas pilnīgām pārvaldības spējām. Šie centieni, kas plānoti 8 iekšējos laidienos no 2022. gada otrā ceturkšņa līdz 2024. gada otrajam ceturksnim, ir uz pareizā ceļa, un to organizācija tiek pastāvīgi pielāgota *Agile* metodei;
- cieša sadarbība ar projekta grupas "Kultūras priekšmetu digitalizācija" dalībniekiem ir ļāvusi virzīt uz priekšu tehniskos pasākumus, un projekta grupas regulāro sanāksmju ietvaros notika trīs KPI sistēmas demonstrējumi;
- tika panākta vienošanās un veikta īstenošana attiecībā uz jauniem KPI funkcionāliem konceptiem, piemēram, atvieglojumi gadījumos, kad iepriekš licencēts kultūras priekšmets vēlāk tiek importēts, vairāki priekšmeti ar vienu un to pašu importa licenci, licences pieteikuma sadalīšana utt.;
- tika izveidots funkcionāls paraugs trešo valstu likumu profiliem. Šī KPI sistēmas trešo valstu likumu bibliotēkas funkcija palīdzēs gan administrācijām, gan uzņēmējiem noteikt, vai uz kultūras priekšmetu eksportu no attiecīgās trešās valsts attiecas ierobežojumi vai aizliegumi;

- ir sāktas operatīvās darbības *EU CSW-CERTEX* integrācijai, lai KPI sistēmas dokumenti būtu pieejami muitai līdz 2025. gada sākumam saskaņā ar grafiku KPI e-licencēšanas sistēmas darbības uzsākšanai. Ir pavirzījies uz priekšu darbs pie citiem ārējiem savienojumiem, piemēram, ar *EORI*;
- saskaņā ar *MASP-C* 2019. gada starpposma mērķiem ir sākts darbs pie lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijām un tehnisko sistēmu specifikācijām;
- līdz šim Komisija ir ievērojusi izstrādes termiņus, un nav konstatēti būtiski kavējumu riski.

I PIELIKUMS. DAUDZGADU STRATĒĢISKAIS PLĀNS

MASP-C nodrošina IT projektu rezultatīvu un saskaņotu pārvaldību, nosakot gan stratēģisko sistēmu, gan starpposma mērķus tiesību aktos noteiktajos termiņos. Galīgi to apstiprina dalībvalstis Muitas politikas grupā (MPG), balstoties uz konsultācijām, kuras sniedz E-muitas koordinācijas grupa (EMKG), un apspriežoties ar tirdzniecības pārstāvjiem Tirdzniecības kontaktgrupā (TKG).
Elektroniskās sistēmas plānošana ir apspriesta ar dalībvalstīm, kuras ir to apstiprinājušas, un tas ir detalizēti aprakstīts *MASP-C rev.* 2019 *Fiche* 1.18.

Tālāk 1. tabulā ir iekļauts kultūras priekšmetu importa projekta plāna izraksts no *MASP-C rev*. 2019 *Fiche* 1.18.

1. tabula. Izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.18.		
	Starpposma mērķi	*Plānotais pabeigšanas datums*
1.	Darbību analīze un darbību modelēšana	
	- Ekonomiskā pamatojuma dokuments	2020. gada 4. ceturksnis
	- 3. līmenis (lietotāju vajadzību DPM)	2022. gada 1. ceturksnis
	- 4. līmenis (detalizēts funkcionālo vajadzību DPM)	2022. gada 1. ceturksnis
2.	Tiesību normas	
	- Pašreizējie pieņemtie noteikumi*	2019. gada 2. ceturksnis
	- Nākotnē pieņemamie noteikumi**	2021. gada 2. ceturksnis
3.	Projekta uzsākšanas posms	
	- Redzējuma dokuments	2021. gada 2. ceturksnis
	- Apstiprināšanas lēmums	2021. gada 2. ceturksnis
4.	IT projekts	
	- Lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijas	2023. gada 2. ceturksnis
	- Tehniskās sistēmas specifikācijas	2023. gada 2. ceturksnis
	Izstrādes posms	
	- Centrālo pakalpojumu īstenošana	2024. gada 3. ceturksnis
	- Pakalpojuma integrēšana valstu sistēmās	Nav pieejams
	- Īstenošana valstīs	Nav pieejams
	Pārejas posms	
	- Izvēršana un palaišana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Atbilstības pārbaudes	2025. gada 2. ceturksnis
5.	Darbība	
	- Komisija, dalībvalstu pārvaldes iestādes un tirgotāji	2025. gada 2. ceturksnis
	- Ārpussavienības valstis un ārpussavienības tirgotāji (ja vajadzīgs)	Nav pieejams
6.	Īstenošanas atbalsts (apmācība un informēšana)	
	- Centrāli izstrādāta apmācība un informēšana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Valsts līmeņa apmācība un informēšana	2024. gada 4. ceturksnis

*Pašreizējie noteikumi ir Regula (ES) 2019/880.
**Nākotnes noteikumi ir īstenošanas noteikumi, ko pieņems saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880.

Tālāk 2. tabulā sniegts izraksts no *EU CSW-CERTEX* projekta, koncentrējot uzmanību uz *EU CSW-CERTEX* projekta 2. komponentu, kas savstarpēji savieno KPI sistēmu.

2. tabula. Izraksts no MASP-C rev. 2019 Fiche 1.13. — 2. komponents "EU CSW- CERTEX"		
	Starpposma mērķi	*Plānotais pabeigšanas datums*
1.	Darbību analīze un darbību modelēšana	
	- Ekonomiskā pamatojuma dokuments	2017. gada 1. ceturksnis
	- Ekonomiskā pamatojuma pielikums	2023. gada 2. ceturksnis
	- 3. līmenis (lietotāju vajadzību DPM)	2024. gada 1. ceturksnis
	- 4. līmenis (detalizēts funkcionālo vajadzību DPM)	2024. gada 1. ceturksnis
2.	Tiesību normas	
	- Pašreizējie pieņemtie noteikumi*	Ir spēkā
	- Nākotnē pieņemamie noteikumi**	2021. gads
3.	Projekta uzsākšanas posms	
	- Redzējuma dokuments	2017. gada 3. ceturksnis
	- Redzējuma dokumenta pielikums	2023. gada 3. ceturksnis
	- Apstiprināšanas lēmums	2023. gada 3. ceturksnis
4.	IT projekts	
	- Lietojumprogrammu un pakalpojumu specifikācijas	2024. gada 2. ceturksnis
	- Tehniskās sistēmas specifikācijas	2024. gada 2. ceturksnis
	Izstrādes posms	
	- Centrālo pakalpojumu īstenošana	2024. gada 3. ceturksnis
	- Pakalpojuma integrēšana valstu sistēmās	No 2024. gada 4. ceturkšņa un turpmāk
	- Īstenošana valstīs	No 2024. gada 4. ceturkšņa un turpmāk
	Pārejas posms	
	- Izvēršana un palaišana	2024. gada 4. ceturksnis
	- Atbilstības pārbaudes	No 2025. gada 1. ceturkšņa un turpmāk
5.	Darbība	
	- Komisija, dalībvalstu pārvaldes iestādes un tirgotāji (NB! Tas ir darbības datums Komisijai. Dalībvalstis sāks atbilstības pārbaudi no 2020. gada 2. ceturkšņa)	2025. gada 2. ceturksnis
	- Ārpussavienības valstis un ārpussavienības tirgotāji (ja vajadzīgs)	Nav pieejams
6.	Īstenošanas atbalsts (apmācība un informēšana)	
	- Centrāli izstrādāta apmācība un informēšana	Nav pieejams
	Valsts līmeņa apmācība un informēšana	Nav pieejams

*Pašreizējie noteikumi ir Regula (ES) 2019/880.

**Nākotnes noteikumi ir īstenošanas noteikumi, ko pieņems saskaņā ar Regulu (ES) 2019/880.

II PIELIKUMS. GALVENO PROJEKTA POSMU UN SVARĪGĀKO STARPPOSMA MĒRĶU GRAFIKS

